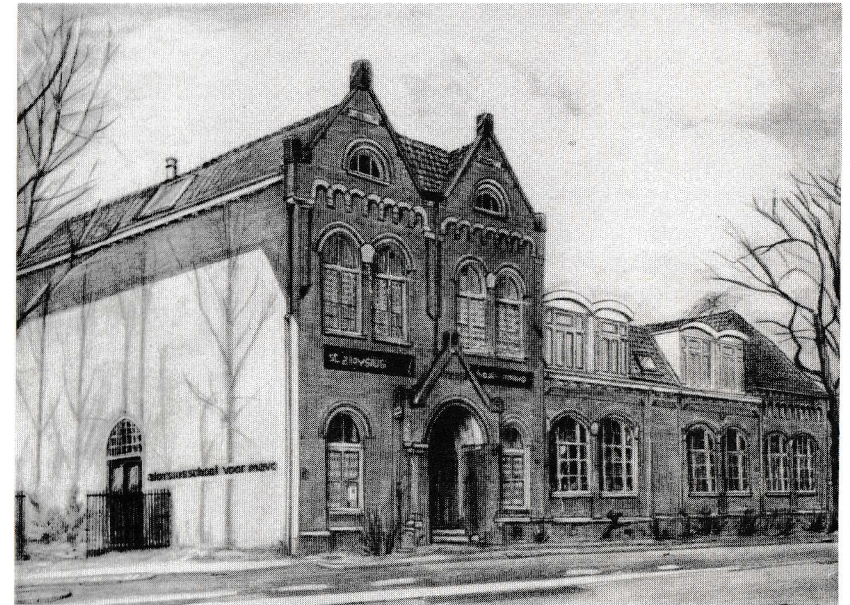
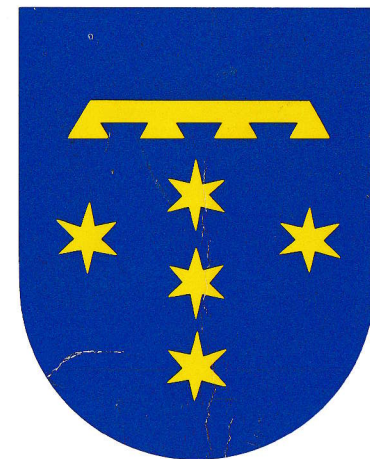

ST.ALOYSIUSSCHOOL VOOR M.A.V.O. Jubileumboekje

1922 - 1987

EEN DOELBEWUSTE KEUZE

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

Dit boekje, dat een deel van de geschiedenis van onze school bevat, wordt uitgegeven ter gelegenheid van de viering van ons 65-jarig jubileum en de in verband daarmee georganiseerde reunie.

Al degenen die zo'n reunie bezoeken, hebben in hun herinnering hun eigen schoolgeschiedenis geschreven, waarin de mooie dingen zorgvuldiger bewaard werden dan de vervelende.

Tijdens de reunie worden deze herinneringen vergeleken en aangepast. De confrontatie met het verleden in de vorm van stukken en foto's, het weerzien van medeleerlingen, docenten, ouders en bestuursleden roept allerlei gevoelens op van herkenning van de sfeer uit de tijd dat jezelf deel uitmaakte van de schoolbevolking een sfeer die ook thans nog bestaat.

Dit boekje poogt te vertellen hoe het in het verleden allemaal ging; alles wat toen tot stand kwam, was te danken aan de inzet van docenten, leerlingen, direkties, ouders en bestuursleden.

Ik wens de 65-jarige toe dat die inzet en die sfeer zo mogen blijven, dan blijft onze school een plek waar het voor alle geledingen goed toeven is; de lezer wens ik toe dat dit boekje prettige herinneringen zal oproepen.

H.van Dijk,
voorzitter van het schoolbestuur

VOORWOORD VAN DE DIRECTEUR

De St. Aloysiusschool voor M.A.V.O. aan de Prins Bernhardstraat te Hilversum is meer dan een gebouw. Het is meer dan alleen een plaats waar je toevallig werkt of komt. Het is een leefgemeenschap waar het goed toeven is. In het verleden was dit zo — en ook nu mag dit met gepaste trots worden gezegd. Allen die bij de St. Aloysius zijn betrokken en dat zijn er velen, voelen aan dat het een levende gemeenschap is. Het is nu in 1987 een goede gelegenheid om dat op een duidelijke manier uit te laten komen. En zeker als een jubileum daarvoor een signaal geeft.

Als je de St. Aloysiusschool niet zo goed kent ga je daar aan voorbij, dan let je misschien alleen op het uiterlijk van het gebouw. En als je daarbij blijft stilstaan, ontdek je niet wat de St. Aloysius is en wat hij voor velen betekent.

Het jaartal 1903 aan de voorgevel geeft aan dat de school in het begin van deze eeuw is gebouwd. En zo naar het gebouw kijken, vraag je jezelf af: "Hoe heeft dit gebouw er vroeger uit gezien?" Een vraag die velen die de school van meer nabij kennen zich ook vaak afvragen. Een belangrijke vraag. Maar van groter belang is "Hoe is en wordt op deze

school gewerkt en gaat men met elkaar om?"

En om hierop een antwoord te krijgen moet je de school meemaken en meebeleven.

Want dat is het doel en de betekenis van een school: mensen recht doen en een toekomst bieden.

In de loop van haar bestaan heeft de school veel beleefd en meegeemaakt.

Tot op de dag van vandaag is er verbouwd en veranderd — er is gewerkt en men heeft zich ontspannen — er zijn tranen gevloeid, maar vaak klinkt ook een lach. Een menselijk gebeuren alom. En aan alle grote maar ook kleine dingen aandacht schenken is en blijft voor ons allen een belangrijke keuze.

Als je je zo verbonden voelt met de St. Aloysius, wil je er ook graag meer van weten.

In 1922 is door de nieuwe wet het U.L.O.-onderwijs georganiseerd. Een belangrijk feit om dit met een feest op te luisteren. En van daar dat we nu deze 65-jarige verjaardag aangrijpen om een reunie te houden. Daarvoor hebben we alle oud-leerlingen van de school uitgenodigd.

Nu bestond de school al eerder. In 1909 is de St. Aloysius als lagere school opgericht en in 1910 is gestart met M.U.L.O.-opleidingen, waardoor 75 jaar geleden in 1912 er een afgeronde opleiding is ontstaan.

Nu heerst er vaak een grote spraakverwarring rond U.L.O. en M.U.L.O.

De wet van 1857 had de mogelijkheid geopend tot het oprichten van M.U.L.O. scholen. In de wet van 1978 kwam de M.U.L.O. niet meer voor, terwijl in de praktijk dit schooltype duidelijk aanwezig was. Pas in 1910 kwam er weer een mogelijkheid. Men was een U.L.O. school indien men 2 vakken gaf uit de reeks: frans, Duits, Engels, wiskunde, algemene geschiedenis. Op een M.U.L.O. kreeg men 3 vakken uit de reeks gedurende minimaal 3 uur per week. Deze situatie is tot de nieuwe wet 1920 blijven bestaan. Bij deze nieuwe wetgeving verdween de M.U.L.O. uit de wet en werden de scholen die de in de wet genoemde vakken gedurende een vastgesteld aantal uren gaven, U.L.O. genoemd. In de situatie van voor 1920 kende men in Hilversum verschillende M.U.L.O. scholen, maar ook een 10-tal U.L.O.-scholen. Ten gevolge van de genoemde Wet van 1920 werd het openbaar onderwijs in 1921 gereorganiseerd. Voor de bijzondere scholen gebeurde dat in 1922/1923. Uit gevonden aantekeningen valt af te leiden dat dit bij het katholiek onderwijs plaats vond in 1922. En dit feit gedenken we bij het jubileum.

De U.L.O. maakte als "kopklassen" deel uit van de St. Aloysius school. Deze school had een afdeling lager en een afdeling uitgebreid lager onderwijs. In totaliteit bleef de U.L.O. vallen onder het lager onderwijs, een toestand die gehandhaafd bleef tot de "Mammoetwet" van 1963. Tot 1937 bleef de U.L.O. verbonden met de lagere school. Maar 50 jaar geleden werd de school zelfstandig. Men verhuisde toen ook van de la-

gere school naar de al 4 jaar leegstaande St. Vitusschool. En dat is de bekende plaats waar nog steeds in voortzetting van de goede traditie wordt geleefd en gewerkt. Moeilijkheden en problemen bleef de school niet bespaard. In 1971 telde de school zo'n gering aantal leerlingen dat het toenmalige bestuur het principebesluit nam tot opheffing. Maar gelukkig is het zo ver niet gekomen, het leerlingen aantal nam weer toe en er werden maatregelen genomen om te komen tot verbetering van het gebouw en de inrichting.

De "Mammoetwet" van 1963 veranderde de structuur van het voortgezet onderwijs. De U.L.O. werd mavo. In 1967 werd daarmee reeds op de St. Aloysius gestart. En in de 20 jaar die daarop zijn gevolgd mogen we met voldoening terugzien op de verrichte arbeid.

Toen de nood hoog was en de dreiging van opheffing boven de school hing is de oudervereniging opgericht. Dat gebeurde in 1973. En vanaf dat jaar hebben veel ouders de school op uiteenlopende wijze geholpen en bijgestaan. En nog steeds kunnen we op hen rekenen. In 1982 kreeg de school een zelfstandig bestuur. En sindsdien mag de school zich verheugen in een niet aflatende zorg en aandacht voor de school.

Tot 1977 hebben fraters aan de school gewerkt. Daarnaast ook veel andere leerkrachten. De situatie was niet altijd even gemakkelijk, soms zelfs erg moeilijk, het is dan ook met een gevoel van dankbaarheid en erkentelijkheid dat het huidige team het begonnen werk voortzet en het jubileum in 1987 wil vieren.

We kunnen verder bouwen op de grondslagen die door onze voorgangers zijn gelegd. En we weten dat het werk met grote inzet en zorgvuldigheid is verricht. Dit blijkt ook uit de ontvangen reacties in voorgaande jaren en nu bij de uitnodiging voor het jubileumfeest op 18 en 19 september 1987.

Bij het samenstellen van het herdenkingsboekje is gebruik gemaakt van een aantal bronnen. De gegevens waren vaak summier en fragmentarisch. Toch hopen wij er in geslaagd te zijn een beeld te schetsen van de St. Aloysius school, waarin met genoeg en dankbare herinnering wordt gebladerd en gelezen.

Bij de samenstelling is veel steun ontvangen van mevrouw M.C. Abrahamse, streekarchivaris van Hilversum en frater Monulphus Hoogers, archivaris van de Congregatie van de Fraters van Utrecht. Met grote bereidwilligheid hebben zij geassisteerd om gegevens te verzamelen en adviezen te geven. Zonder hun hulp en steun zou dit boekje niet tot stand zijn gekomen. Een woord van dank ook aan J.G. van Veen, pastoor van de St. Vitusparochie voor het beschikbaar stellen van archiefmateriaal en de heer C. van Mens van het Cultureel Centrum De Vaart voor het beschikbaar stellen van foto's van het scholencomplex. Een grote waardering ook voor het Schoolbestuur en de Oudervereniging alsmede aan de Coördinatiecommissie voor het jubileum voor hun raad,

steun en belangstelling. En niet te vergeten allen die op een of andere manier direct of indirect bijgedragen hebben om het jubileum tot een groot feest te maken.

Ik wens u allen een heel mooi feest toe op 18 en 19 september waaraan ieder met veel genoegen terug zal denken en er van overtuigd raakt: "Het is goed toeven op de St. Aloysius". Moge dit boekje daartoe ook een bijdrage zijn. Moge God ons bijstaan en zegenen bij ons werk en ons begeleiden opdat wij steeds goede wegen gaan.
St. Aloysius — "proficiat" en "ad multos annos."

Chr. J.M.N. de Visser,
directeur.

HISTORISCH OVERZICHT: ST. ALOYSIUSSCHOOL.

In de 19e eeuw was de bevolking van Hilversum sterk toegenomen. En in het begin van de 20ste eeuw gaat dit door. Het katholieke bevolkingsdeel maakt een belangrijk deel uit van de totale bevolking. Velen van hen leefden in moeilijke omstandigheden en op jonge leeftijd gingen veel jongens en meisjes werken in de weverijen en spinnerijen. In 1901 was de Leerplichtwet aangenomen, maar niet iedereen hield zich daaraan. Door de economische omstandigheden gedwongen was men vaak verplicht om de kinderen vroeg te laten werken.

Er werd wel geprobeerd om in deze toestand verandering te brengen, maar dat ging slechts heel langzaam.

In 1848 had de Grondwet vrijheid van onderwijs toegekend. Dat hield in dat naast de scholen die door Rijk en Gemeente (de openbare scholen) ook scholen mochten worden opgericht door andere instanties. Maar dan moest men wel het gehele onderwijs (gebouwen, leermiddelen en de salarissen) zelf bekostigen. Dat niet iedereen en ook vele groepen hiertoe niet in staat waren is duidelijk. Maar vanuit verschillende groepen werd dit toch ondernomen, ondanks de grote inspanningen die dit met zich meebracht.

In 1851 was er al een protestants-christelijke school opgericht en met bijna niets, werd toen de grondslag gelegd van wat we nu zien als een bloeiende tak in het Hilversumse onderwijs.

Van katholieke zijde streefde men ook naar eigen scholen. En het was voor de katholieke gemeenschap dan ook een goede gave dat in 1878 de Zusters Franciscanessen zich in Hilversum vestigden en het onderwijs aan de Sint Annaschool begonnen.

Voor de meisjes was dit een goede voorziening. De Zusters verrichtten zeer goed werk en voor velen werd hier de basis gelegd voor een goede opvoeding en ontwikkeling.

De rooms-katholieke geestelijkheid was echter ook bezorgd voor de op-

voeding en het onderwijs van de jongens. Hen naar het Sint-Annagesticht te sturen werd wel overdacht en geprobeerd, maar dat was niet z'n succes. De latere Bisschop van Utrecht, Mgr.H. van de Wetering was als pastoor van de Sint-Vitusparochie (1892 – 1895) al druk bezig geweest om hierin verandering te brengen. Maar het was hem niet gelukt. Zijn opvolger, pastoor Johannes Theodorus Hofman (1895 – 1913) zette de pogingen voort. Hij wilde deze moeilijke zaak tot een oplossing brengen. Op de school van meester Hinzen waren de jongens in goede handen, maar het was een openbare school en men zag uit naar een eigen school. In deze tijd nam het socialisme toe en dat versterkte bij vele katholieke geestelijken het streven naar eigen scholen. Als groeiende industriële gemeente nam ook de groei van het socialisme toe. Zeker meester Hinzen was een uitstekend onderwijzer en hij was ook een voorbeeldig katholiek, maar een eigen school zou naar de opvatting van de geestelijkheid "de katholieke jeugd beschermen tegen de gevaren". Met toenemende bezorgdheid zag men fabrieken verrijzen en uitgroeien. Opvattingen en gewoonten veranderden snel. En dat betekende in veel opzichten niet altijd een verbetering. De omstandigheden waarin vele arbeiders moesten wonen en werken vergrootten de zorgen en de problemen. In een korte periode, van 1890 tot 1900, was Hilversum gegroeid van 12.000 naar 20.000 inwoners. En zo'n snelle ontwikkeling riep veel vragen op. In veel parochies waren daarom katholieke scholen opgericht en spande men zich in om de groeiende problemen het hoofd te bieden.

Hilversum telde in die dagen slechts één katholieke parochie, de St. Vitus. Door de wet van 1887 was aan bijzondere scholen een subsidiemogelijkheid toegekend. De mogelijkheden waren daardoor aanmerkelijk verruimd. Vele Hilversumse katholieken waren er van overtuigd dat de zorg voor hun geloofsgenoten een belangrijke zaak was. Met veel inspanning en een grote offerbereidheid was er in 1892 een nieuwe kerk gebouwd. Architect Cuypers was er in geslaagd om aan het Veenend (nu Emmastraat) een kerk te bouwen die ook nu nog sterk het beeld van het dorp Hilversum bepaald. En niet alleen de grote kerk, maar ook de hoge toren, deden in heel veel Hilversumse katholieken een gevoel van trots ontwaken: zij waren tot iets groots in staat. Naast de giften van de meer bemiddelden, waren er ook veel bijdragen uit "de kleine beurs". En men mag aannemen dat zij vanuit hun kleine woningen en na het zware werk op de fabrieken met enige trots naar hun kerk keken en deze bezochten. Men voelde zich daardoor gesterkt om hun moeite en zorg te dragen en hun ideaal uit te dragen.

De vele vragen, zorgen en problemen van iedere dag droeg men samen: men stond er niet alleen voor. En was men met elkaar niet tot iets groots in staat?

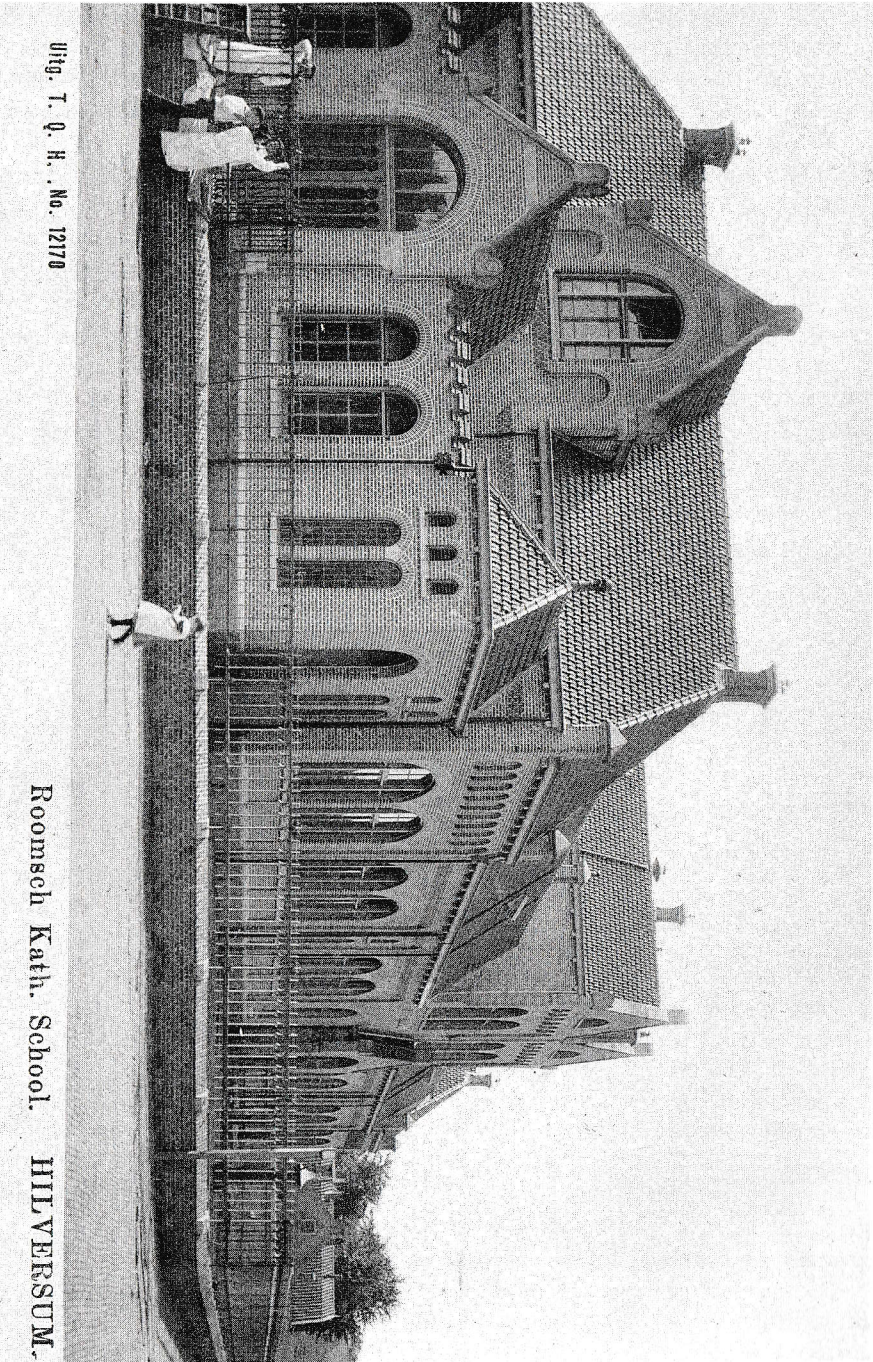

fig. 1. Q. H. No. 12170

Roomsch Kath. School. HILVERSUM.

Zou het nu ook mogelijk zijn om een katholieke jongensschool op te richten?

Vorbereidende plannen en stichting.

De plannen tot het stichten van een katholieke jongensschool waren er reeds lang. Maar men beschikte niet over voldoende middelen. Een goed startpunt werd bereikt op 21 oktober 1890 toen er aan het kerkbestuur van St. Vitus parochie een legaat van f 10.000,- werd toegekend door mevrouw Mr. Samuel Lipman-Moorman. Gedurende een tiental jaren bleef dit fonds met de ontvangen rente het enige kapitaal. Daar kwam in 1900 verandering in. In de parochie van St. Vitus bestond een vereniging van de penningcollecte voor de afbouw van de toren. En deze werd in het genoemde jaar voltooid. Pastoor Hofman deed nu een beroep op die vereniging om haar collectetaak voort te zetten, maar nu voor de bouw van de jongensschool. De vereniging verklaarde zich hiertoe bereid en nam zich voor om gedurende 10 jaar opnieuw te gaan collecteren. Maar daar bleef het niet bij. In september van het jaar 1900 werd onder de katholieken van Hilversum een circulaire verspreid om medewerking voor de "schoolpenning" te vragen. Bovendien ontvingen alle katholieke mannen een uitnodiging om een lezing bij te wonen in de zaal van de Katholieke Vereniging die gehouden zou worden door dr. H.J.A.M. Schaeplman. Deze priester was ook lid van de Tweede Kamer en zeer actief op het terrein van de katholieke emancipatie. Hij deed het vurig en op een manier die mensen in beweging bracht. Hij slaagde er in om een laaiend enthousiasme voor deze zaak bij parochianen op te roepen. Er werd overeengekomen dat elk jaar een bedrag van f 4000,- voor de "schoolpenning" opgebracht zou worden.

De mogelijkheden werden vergroot door het testament van Mejjuffrouw Anna Petronella de Wit. (+ 30 september 1901). In haar testament had zij haar nalatenschap, op enkele uitkeringen na, vermaakt aan de zaak voor het r.k. onderwijs voor jongens in de St. Vitusparochie. Naar de overtuiging van het kerkbestuur kon nu vaart gezet worden aan de oprichting en de bouw van de jongensscholen.

Waarom jongensscholen en geen jongensschool? In die dagen stond men erop dat het onderwijs aan de toekomstige scholen gelijkwaardig zou zijn aan dat van de openbare scholen en wat de organisatie betreft ook hiermee een grote overeenkomst zou vertonen. Het paste bovendien in de opvattingen van die tijd. In de gedachtengang van het openbaar onderwijs bestond een duidelijk standsverschil en deze opvatting verankerde zich ook bij de oprichters van jongensscholen in Hilversum. Er moest daarom een school komen voor de minvermogenden, een school voor de meer gegoeden en een school voor de middenklasse, een zgn. "tussenschool".

Inmiddels was in 1902 een definitief schoolbestuur gevormd bestaande

uit pastoor Hofman en de heren G. de Wit, H. Nieuwenhuizen en G. Nierman. Was er allereerst de gedachten om een lekenschool op te richten en naast de te bouwen scholen een onderwijzerswoning te plaatsen, deze opvatting maakt plaats voor een andere. De meisjes hadden religieuzen als onderwijskrachten. En men streefde er naar om dit ook voor de jongens te bereiken.

Die verandering zal ook zijn beïnvloed door pastoor Hofman. Hij wilde aan zijn school graag de fraters van Utrecht verbonden zien. Een familielid van hem, Johannes Henricus Hofman was de eerste rector geweest van de Fraters van Utrecht, een onderwijscongregatie in 1873 te Utrecht opgericht. Het was een pas beginnende congregatie en het zou zeker heel wat moeite kosten om de fraters naar Hilversum te halen. Maar pastoor Hofman en met het kerkbestuur wilde deze mogelijkheid toch graag gerealiseerd zien.

De onderhandelingen met de fraters.

De fraters van Utrecht, officieel genoemd, de Fraters van O.L. Vrouw van het H. Hart te Utrecht waren in 1873 door Mgr. I.A. Schapman opgericht om zich in te zetten voor onderwijs en zorg voor de mannelijke jeugd. Het was een kleine groep die zich in Utrecht op verschillende scholen bezig hield met onderwijs en jeugdzorg. De congregatie was klein en het zou beslist veel moeite kosten om de plannen te doen slagen.

In de loop van de 19e eeuw waren er verschillende broedercongregaties opgericht die zich aan deze taak weidden, maar de vraag was groter dan de mogelijkheden van deze kloostergemeenschappen.

Maar pastoor Hofman was er van overtuigd dat hij in zijn plan zou slagen temeer daar de Bisschop van Utrecht, Mgr. Van de Wetering pastoor van de St. Vitusparochie was geweest. Hij kende daardoor de Hilversumse problemen en had zich tijdens zijn pastoraat ook ingespannen om te komen tot een oplossing van deze problemen. Als bisschop van Utrecht had hij bovendien een grote invloed op de congregatie.

Op 2 december 1901 deelde de toenmalige algemene overste in de bestuursvergadering mee, dat de pastoor van Hilversum, met medeweten van de aartsbisschop, gevraagd had of de congregatie zich zou willen belasten met het onderwijs aan een school voor jongens, die het kerkbestuur van St. Vitus te Hilversum voornemens was op te richten.

Het was voor de congregatie een heel belangrijke vraag. Tot dan toe had de kleine groep geen kans gezien om hun activiteiten ook uit te breiden buiten de stad Utrecht. De vestiging in Hilversum zou haar eerste stap zijn naar "buiten". In beginsel werd er op de bestuursvergadering besloten om in beginsel op het verzoek in te gaan. Het was een belangrijke aangelegenheid. De congregatie bestond slechts 30 jaar en telde 30 fraters. Daarvan waren er 15 onderwijzer, die belast waren met de zorg voor het onderwijs aan Utrechtse scholen. Uit het groot aantal ver-

gaderingen die werden gehouden, blijkt wel dat het een gewichtige aangelegenheid was. Na veel overleg en besprekingen kwamen de St. Vitusparochie en het bestuur van de fraters tot in januari 1903 tot een accord. Er werd bepaald dat de fraters op 1 mei 1904 met het onderwijs in Hilversum zouden beginnen.

In de daarop volgende vergaderingen werd frater Bernardus benoemd tot hoofd van de te openen scholen en tot overste van het eerste succursaal van de congregatie. Dit succursaal zou voorlopig worden gevestigd in het huis van de reeds genoemde mejuffrouw Anna Petronella de Wit in de Langestraat. Als de scholen eenmaal zouden zijn gebouwd zou in de nabijheid daarvan een fraterhuis worden gebouwd. Dit plan is nooit uitgevoerd omdat in 1909 de kweekschool voor onderwijzers van het St. Gregorishuis te Utrecht ook naar Hilversum werd verplaatst. In het gebouw dat daarvoor werd opgericht in 1909 aan de Oude Amersfoortseweg, vestigden zich ook de fraters.

In de vergadering van 4 april 1904 werd bepaald dat naast frater Bernardus nog 4 fraters naar Hilversum zouden gaan. Van deze 5 fraters waren 3 onderwijzer, de 2 anderen zouden zorgen voor de huiselijke aangelegenheden van de gemeenschap. Op de vergadering van 24 april 1904 werd bepaald dat de fraters op 28 april naar Hilversum zouden vertrekken.

Zij zouden met de algemene overste en enkele leden van het bestuur op uitnodiging van het parochiebestuur op 1 mei 1904 de plechtige inzegening van de school bijwonen.

De bouw van de scholen.

De bouw van de scholen zou gebeuren aan de Schapenstraat (nu Prins Bernhardstraat). Op het terrein stond een bouwvallig huis dat in eigendom was van de St. Vitusparochie. Dat huis droeg de naam "Van Ouds Rosendaal" (daar is de Rosendaalstraat naar genoemd). Ofschoon er van verschillende zijden bezwaren werden aangedragen, o.m. dat het terrein te klein zou zijn en de sloop van het bestaande huis onterecht was, werden de plannen doorgezet.

In het jaar 1903 onder leiding van architect R. Andriessen en van B. van Rijn als aannemer werd met de bouw begonnen. In het voorjaar was de bouw voltooid en een voor die tijd imponerende gebouw stond in de schaduw van de St. Vitus.

De bovenbouw zou dienen voor de leerlingen uit de bemiddelde klassen, de benedenbouw voor leerlingen van minvermogenden en de tussenklasse. Er werd begonnen met 120 leerlingen, in 1905 waren er dat 303 en deze groei zette zich door van 373 (1906), 412 (1907) tot 607 in 1908. Deze groei noodzaakte tot een uitbreiding. Er werd daarom in het laatstgenoemde jaar overgegaan tot de bouw van een nieuwe afdeling.

Deze nieuwbouw zou plaatsvinden aansluitend aan het bestaande complex aan het Achterom. De bouw werd ook voorzien van een gymnastieklokaal, een voor die tijd grote bijzonderheid. Op het terrein waren nu 3 scholen gevestigd: De St. Vitusschool, voor minvermogenenden, de St. Janschool als tussenschool en de St. Aloysiusschool in het nieuwe gebouw voor de meer gegoeden. Frater Alphonsus Jellema werd benoemd als hoofd en hij startte de school met 75 leerlingen.

Naast het gebruikelijke onderwijs werd reeds in 1910 begonnen met uitbreiding en verbreding. In eerste instantie met een 7e, het jaar daarop met een 8e en in 1912 met een 9e klas. Naast de vakken die voorgeschreven waren voor een school voor g.l.o. werd er ook frans, Duits en gymnastiek gegeven. Doordat deze vakken gedurende minimaal 3 uren werden gegeven, was de school een M.U.L.O.-school geworden. De Wet van 1857 had deze mogelijkheid geschapen door te bepalen dat indien er 3 vakken naast het gewone lesprogramma gegeven zouden worden uit de reeks: frans, Duits, Engels, wiskunde, tekenen, gymnastiek en handelskennis en dat gedurende minimaal 3 uur per week een dergelijke school een M.U.L.O. school zou zijn. Werden er 2 vakken uit deze reeks gegeven gedurende 2 uur per week, dan was het een U.L.O.-school. De Wet van 1878 had dit in feite niet getolereerd, maar men was in de praktijk op deze voet doorgegaan. De St. Aloysiusschool was een M.U.L.O.-school, gaf 3 vakken, de St. Janschool een U.L.O.-school evenals de in 1910 in de nieuwe parochie van O.L. Vrouw opgerichte St. Jozefschool van 1910 en de later opgerichte Gerardus Majellaskool van 1917 in de Clemensparochie.

Het aantal leerlingen nam steeds toe, waardoor men genoodzaakt werd de St. Aloysiusschool in 1919 belangrijk uit te breiden. Tot het jaar 1972 heeft dit complex gestaan. Door de plannen i.v.m. een rondweg door Hilversum werden het gebouw van de St. Aloysiusschool aan het Achterom en het gedeelte van het complex gelegen aan de Schapenstraat en in gebruik geweest bij de St. Janschool in genoemd jaar gesloopt. Het nu nog bestaande gedeelte, nu in gebruik door de St. Aloysuis-M.A.V.O. is het restant van een eertijds complex.

Verdere ontwikkelingen

Bij de onderwijswet van 1920 werd de wetgeving aangepast aan ontwikkelingen en werden regelingen getroffen t.a.v. het in de praktijk bestaande. De wet kende voortaan alleen U.L.O. scholen en scholen voor G.L.O. m.b.t. het lager onderwijs. Als wettelijke mogelijkheid bestond de M.U.L.O. niet meer, al bleef de naam wel in het spraakgebruik en ook op de U.L.O. behaalde diploma's bestaan.

Wettelijke maatregelen hebben echter een tijd nodig om uitgevoerd te kunnen worden. En begrijpelijk is dat dit niet onmiddellijk kon plaats-

Klasefoto 1930-1931

vinden. Volgens de Onderwijsverslagen van de Gemeente Hilversum werd deze verandering m.b.t. het openbaar onderwijs voltooid in 1921 en zou dit in de loop van 1922 en 1923 ook plaatsvinden bij het bijzonder onderwijs. Volgens een losse aantekening zou dat voor de jongensscholen afgerond zijn bij de aanvang van het schooljaar 1922. Een feit dat herdacht wordt bij de feestviering van 18 en 19 september 1987.

De scholen waren gebouwd uit particuliere middelen en ondanks de mogelijkheden die geboden werden door de gedeeltelijke subsidiëring sinds 1887, moest men zich een aantal beperkingen opleggen. En zonder meer mag gezegd worden dat zowel het R.K. Kerkbestuur van de parochie St. Vitus als de inspanningen van de Fraters en andere docenten er hard gewerkt is om de opvoeding en het onderwijs op de scholen zo goed mogelijk te verzorgen. De omstandigheden werden beter toen bij de Grondwet van 1917 en in de Wet op het Lager Onderwijs van 1920 (Onderwijswet — De Visser) er gelijkstelling kwam tussen het openbaar en het bijzonder onderwijs. De bijzondere scholen werden voortaan zowel wat inrichting als instandhouding, alsmede t.a.v. de salariering van de docenten gelijkgesteld met het openbaar onderwijs. De mogelijkheden werden daardoor aanmerkelijk verruimd. Enige inperking vond plaats door de eerste crisis van 1922/1923 en de maatregelen die door de regering werden genomen in de jaren na 1929, de Crisisjaren.

Hilversum groeide inmiddels sterk door en deze groei werd in de jaren '20 versterkt door de vestiging van de radio-omroepen in Hilversum. De U.L.O. school werd in 1926 voorzien van electrisch licht en in 1928 werden de kachels die tot dan toe dienst hadden gedaan vervangen door centrale verwarming.

Er werd ook een fietsenstalling geplaatst in 1935 en een belangrijke verandering was de aanleg en de toegang tot de tunnel onder het spoor in 1937.

Om de toegang tot de tunnel mogelijk te maken werd een huis staande aan de Groest gesloopt en de Prins Bernhardstraat aangelegd. Aangezien de Schapenstraat een vrij smalle straat was, moest deze worden verbreed. Het terrein voor de school (speelplaats) werd afgestaan aan de Gemeente Hilversum, die in ruil daarvoor de speelplaats gelegen achter de school betegelde.

1937 was voor de St. Aloysiusschool een heel belangrijk jaar. In dat jaar werden de St. Aloysiusschool voor U.L.O. afgescheiden van de G.L.O., zodat nu naast elkaar bestonden: de St. Aloysius-U.L.O. en de St. Aloysius Lagere school. Als eerste hoofd van de U.L.O. werd frater Crispinus benoemd. Hij bleef slechts een jaar hoofd en werd in 1938 opgevolgd door frater Cornelius.

De U.L.O. verhuisde van gebouw. Met ingang van 1937 trok men in de sinds 1933 opgeheven huisvesting van de St. Vitusschool. Dat was eerst niet de bedoeling geweest. Het plan was om het door de St. Vitusschool

gebruikte gebouw te slopen en een nieuwe school te bouwen. Maar de crisissituatie verhinderde de uitvoering van dit plan. Er werd besloten enige belangrijke verbeteringen aan te brengen en te wachten op betere tijden.

De Tweede Wereldoorlog had ook gevolgen voor de St. Aloysius-U.L.O. Niet alleen dat de fraters hun klooster aan de Oude Amersfoortseweg moesten verlaten en hun intrek moesten nemen in "Jagtlust", gelegen tussen Laren en Blaricum. Maar ook in het schoolgebeuren zelf was de oorlogstoestand voelbaar en merkbaar. Gedwongen door kolenschaarste combineerden de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs hun schoolgebouwen 1943. Verschillende scholen maakten gebruik van elkaars gebouwen. Door omstandigheden gedwongen werden de schooltijden ingekrompen. Op deze manier trachtte men, ondanks de maatregelen van de bezetter, het onderwijs zo goed mogelijk doorgang te doen vinden. Een aantal gebouwen was door de bezetter gevorderd en desondanks wilde men het onderwijs zo goed mogelijk doen doorgaan. Daarom besloten de hoofden, directeuren en rectoren van de verschillende scholen om gezamenlijk gebruik te maken van de gebouwen waarover men nog kon beschikken. Daarnaast was er ook de voortdurende dreiging van te werkstelling in Duitsland of opgepakt te worden bij razzia's. De houding van de bezettende macht riep ook reacties op bij de leerlingen van de St. Aloysius-U.L.O. En sommigen haalden gevaarlijke toeren uit. Begrijpelijk, maar het betekende wel een voortdurend gevaar; de vijand liet niet met zich spotten, ook al betrof het opgroeiende jeugd. Om te voorkomen dat een aantal leerlingen in de Arbeitseinsatz zouden belanden, werd in 1943 een handelsklas geformeerd. Van alle kanten werden noodmaatregelen genomen om het dagelijks leven zo goed mogelijk te doen doorgaan.

Wederopbouw en verder.

In 1945 werd ons land bevrijd, maar er waren nog veel problemen rond wederopbouw en herstel. Een aantal regelingen moesten snel worden getroffen en konden geen uitstel leiden. Een van de maatregelen die men in 1945 nam, was ten aanzien van alle examenkandidaten. Zij hoefden geen examen te doen maar kregen het diploma op gezag van de school.

Het herstel en het terugvinden van het gewone ritme vroeg veel in de na-oorlogse periode. Het nieuwe hoofd van de St. Aloysius-U.L.O., frater Hugo, spande zich daar buitengewoon voor in. Door zijn inzet en ijver was de St. Aloysius-U.L.O. weer snel in het goede spoor. Hij en zijn docenten probeerden de nieuwe ontwikkelingen die zich in het onderwijs voordeden te volgen. Men bezocht conferenties en bijeenkomsten en hield uitgebreide vergaderingen om de goede koers te

kunnen blijven volgen. In deze periode heerste op vele terreinen nog een grote schaarste en men moest zich vaak behelpen. Maar dit gebeurde omdat men na de oorlogsjaren zich daarvan sterk bewust was.

Op vele terreinen traden ingrijpende veranderingen op. Deze waren niet altijd onmiddellijk zichtbaar, maar wel in velerlei vormen voelbaar. Dit had ook invloed op de gedachten over onderwijs. De na-oorlogse jaren geven dan ook een reeks signalen te zien die een ingrijpende verandering van het onderwijs aankondigen. Een grote vraag na de Tweede Wereldoorlog wordt dan ook: "Herstel of vernieuwing?"

Op 15 september 1946 bereikte de school haar tot dan toe hoogste aantal leerlingen, n.l. 263. Inmiddels was er in Laren een nieuwe U.L.O. opgericht. Deze St.-Jan-U.L.O. was geopend op 1 september 1946. De verwachte bevolkingsgroei en de toenemende stroom leerlingen die na de lagere school verder gingen leren, nam sterk toe.

In 1951 werd frater Alfred aangesteld tot hoofd. En het herstel van de oorlog was in belangrijke mate afgerond. Bovendien schenen de mogelijkheden ruimer te worden. De oude plannen werden weer ter tafel gebracht: hoe moest het verder met de school en het schoolgebouw? Men overwoog weer om tot sloop van de gebouwen over te gaan en nieuwbouw te plegen. Maar de vooruitzichten waren toch niet zo rooskleurig als eerst leek. De bezuinigingsmaatregelen van de overheid was ook merkbaar bij de uitvoering van de plannen. Er werd besloten om over te gaan tot een ingrijpende verbouwing en een gedeeltelijke nieuwbouw. Dat betrof het gedeelte dat in gebruik was bij de St. Aloysius-U.L.O. Het andere gedeelte, tot aan haar opheffing in 1952, in gebruik bij de St. Janschool, werd in 1954 betrokken door de St. Vitus-V.G.L.O. Ook in dat gedeelte vond een ingrijpende verbouwing plaats. Zo werd een nieuwe ingang voor de school gemaakt en verdween een markant gedeelte van het gebouw. Ook werden van twee lokalen één lokaal gemaakt door het wegbreken van de tussenmuur.

Bij de St. Aloysius-U.L.O. vond de verbouwing van de natuurkundezaal plaats en de toegang tot de school aan de speelplaatszijde werd verplaatst. Zo ontstond de huidige docentenkamer, die echter in de eerste periode nog als klaslokaal dienst deed. Ook aan deze zijde van het gebouw werd de "kop" gesloopt. Op het vrijgekomen gedeelte van het terrein en op de speelplaats werd nieuwbouw gepleegd. Vier nieuwe lokalen, twee toiletengroepen en een kamer voor het hoofd alsmede een voor de schoolarts.

Er bleef echter een ruimtegebrek. Het leerlingenaantal bleef groeien en er moest worden uitgezien naar een goede oplossing. De noodlokalen die ook waren geplaatst waren niet afdoende. Er werd daarom besloten om te gaan tot oprichting van een nieuwe U.L.O. school, de Kardinaal de Jong-U.L.O. Dat vond plaats op 1 oktober 1959. (Op dit ogenblik maakt deze school deel uit van de S.G. "Groot-Goylant") Na het ont-

staan telde Hilversum 10 U.L.O.-scholen. Ook voor de St. Aloysius scheen de toekomst er florissant uit te zien. In 1962 werd het tot dan toe hoogste aantal van 326 leerlingen bereikt. Maar daarna trad een daling in die uitliep op een aantal van 187 in 1971.

Doorgaan of niet?

Frater Alfred was in 1959 opgevolgd door frater Gerlach Versteeg (Hij zou de laatste frater zijn aan de St. Aloysius-U.L.O.). Naast zijn dagelijks werk op school was frater Gerlach actief bij de Vereniging voor R.K.M.U.L.O. Daardoor verkreeg de school informatie uit "de eerste hand". Want het onderwijsveld was volop in beweging. Reeds jaren voor de Tweede Wereldoorlog waren pogingen in het werk gesteld om de Nederlandse onderwijsstructuur grondig te wijzigen. Maar door vele omstandigheden en bezwaren was dit nog niet tot stand gekomen. De veranderingen na W.O.-II, de toenemende stroom leerlingen en een duidelijke wijziging t.a.v. gedachten over het onderwijs, deed een grote verandering duidelijk dichterbij komen. In 1963 werd hoewel niet zonder amendement en bezwaren een nieuwe wet aangenomen die het voortgezet onderwijs ingrijpend veranderde. Door de interesse en de activiteiten bij de M.U.L.O.-vereniging van frater Gerlach was de St. Aloysius-U.L.O. heel nabij betrokken bij de veranderingen die zouden plaats vinden. Want al was de Wet op het Voortgezet Onderwijs aangenomen, de uitvoering zou enige jaren vragen. Pas in het jaar 1968 zou de Wet op het Voortgezet Onderwijs, de Mammoetwet worden ingevoerd. Vooreerst zouden een aantal experimenten worden uitgevoerd. De St. Aloysius-U.L.O. nam hieraan deel en met ingang van het schooljaar 1967-1968 werd de school een M.A.V.O.-school: De St. Aloysius-M.A.V.O. Deze wijziging was niet of uitsluitend een naamsverandering. Ook niet alleen dat de onderwijzers leraren werden en het hoofd, directeur. De veranderingen waren ingrijpend. Het vak wiskunde werd door de invoering van "moderne wiskunde" een "ander" vak, en met de nodige onzekerheid en verbazing zal men daar kennis van genomen hebben. Ook de aanpak van het vreemde-talen onderwijs werd in belangrijke mate veranderd. Lag in het verleden de nadruk vooral op vertalen, nu kregen schrijfvaardigheid, luistervaardigheid maar vooral spreekvaardigheid veel aandacht. Door de invoering van schoolonderzoeken en centraal schriftelijk eindexamen was ook de afsluiting van de school heel anders. De eerste mavo-examens werden voor mavo-3 afgelegd in 1970 en voor mavo-4 in 1971. En in de jaren daarna hebben velen dit diploma behaald en konden dank zij deze opleiding hun weg succesvol vervolgen. Om zich op deze nieuwe aanpak voor te bereiden hadden de docenten zich door het bijwonen van conferenties en het volgen van cursussen "bijgeschoold". Dat gebeurde dan naast de gewone dagtaak met alle werkzaamheden die daaraan waren verbonden.

In de jaren '60, was het erg moeilijk om geschikte docenten te krijgen. Vooral speelde hierbij de geringe mogelijkheid om een geschikte woning te krijgen, een rol. Fraters die aan een U.L.O. in Utrecht of aan de Kweekschool waren verbonden en zelfs gepensioneerden verleenden assistentie. Maar elke vacature betekende opnieuw een grote hindernis die met grote moeite genomen moest worden.

Maar de problemen werden tot een oplossing gebracht en met vereende krachten werden de lessen zo goed mogelijk verzorgd.

In 1962 werd de eerst docente benoemd mevrouw H. Mulder. Tot de komst van mevrouw A.A. Kuyper in 1968 bleef zij de enige dame van het docentencorps.

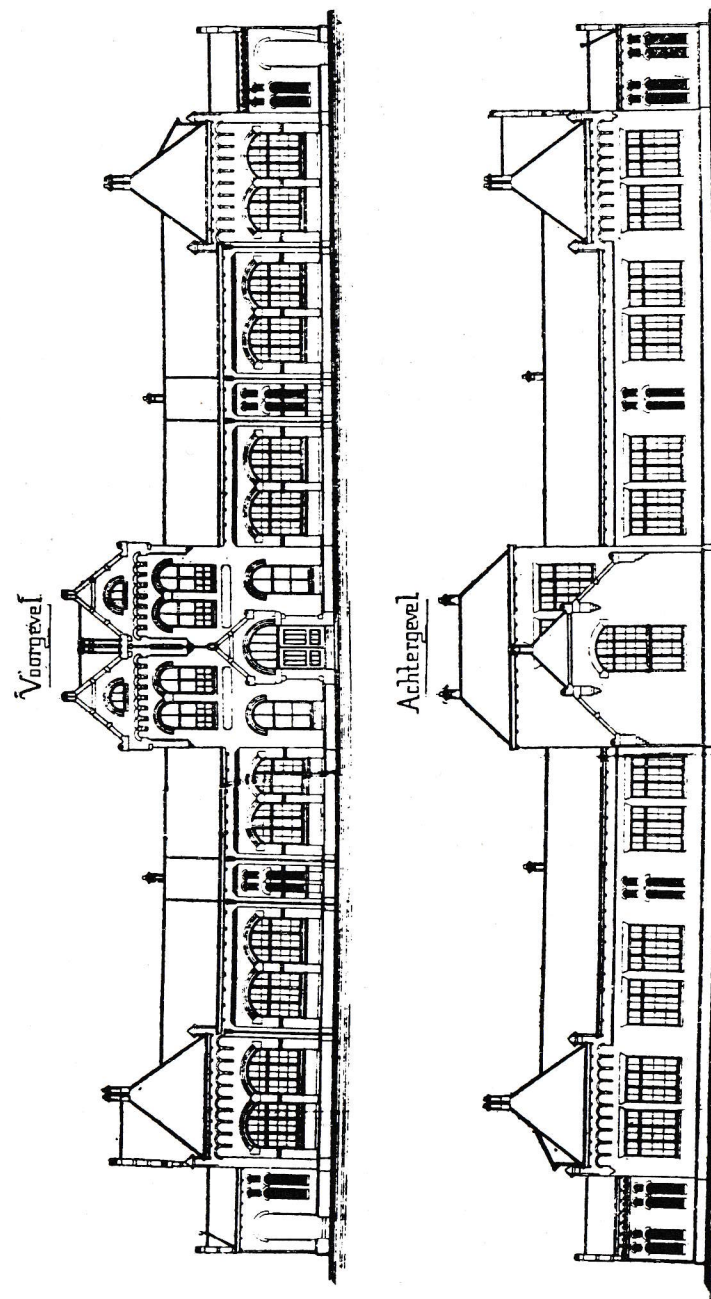
De veranderingen in school waren ingrijpend — maar dat was deze ook in het maatschappelijk patroon. De jaren '60 waren "roerige jaren". En dat bleef niet buiten de schoolmuren. Veranderingen zouden snel doorbreken en er moest voor gezorgd worden dat men daarop zo goed mogelijk inspeelde.

In 1965 ging de school van het R.K. Kerkbestuur over naar de Stichting Katholiek Onderwijs Hilversum. Naar het einde van de jaren '60 daalde het aantal leerlingen steeds meer. De verschuiving van schoolkeuze en de doorwerking van de nieuwe onderwijsstructuur ging een sterke invloed krijgen op de leerlingenstroom. In verband met de plannen van de Gemeente Hilversum om een ringbaan om het centrum aan te leggen, zou een groot gedeelte van de bestaande bebouwing moeten verdwijnen. En dat trof ook het scholencomplex aan de Prins Bernhardstraat/Achterom.

Het schoolbestuur nam, mede op grond van de terugloop van het leerlingenaantal, het principebesluit dat de school opgeheven zou worden. Bij de start van het schooljaar 1969-1970 werden de eerste meisjes tot de school toegelaten. Vier meisjes zetten deze stap. In de loop van het jaar kregen zij versterking. In de eerste klas kwam er één leerlinge bij en met haar zus die in de derde werd geplaatst was het aantal gebracht op 6. In de daaropvolgende jaren is dat aantal gegroeid, zodat in 1987 ze de helft van de schoolbevolking uitmaken.

In 1971 bereikte het aantal leerlingen een dieptepunt. 187 leerlingen telde de school nog maar. En men moest zich ernstig afvragen of en tot welk moment men door moest gaan om aan de leerlingen nog voldoende mogelijkheden te laten t.a.v. keuzemogelijkheden en vervolgopleidingen.

De onrust op het onderwijsveld werd vergroot door een aantal fusies die m.b.t. het voortgezet onderwijs plaatsvonden. Had een kleine categorische mavo-school nog wel kansen temidden van de grote schoolgemeenschappen? En bovendien lag daar een principebesluit dat het einde van de St. Aloysius aankondigde. Wat zou er gaan gebeuren?

Tekening

De handen ineen — met vertrouwen vooruit.

Het was voor frater Gerlach en zijn docenten een grote zorg op welke manier ze de toekomst van de school veilig konden stellen. De uitzichten die geboden werden gaven niet veel ruimte. Maar men ging niet bij de pakken neerzitten. Eerst intern werd er gewerkt om de school zo goed mogelijk te versterken. Men spande zich tot het uiterste in om het onderwijs zo goed mogelijk te verzorgen.

In 1972 werd de St. Aloysius Lagere school gesloopt en ook het gedeelte dat in gebruik was bij de St. Vitus V.G.L.O. De St. Vitus fuseerde met de Kardinaal De Jong-M.A.V.O., de beide huishoudscholen en de pas opgerichte L.T.S. tot de S.G. "Groot-Goylant."

Het eertijds grote complex was danig gehavend. En ondanks daartoe in het werk gestelde pogingen, bleef niet een gedeelte van de voormalige St. Janschool gespaard ten behoeve van de St. Aloysius-M.A.V.O.

Voor een aantal personen was het een vaststaand feit: binnen afzienbare tijd zou het gehele complex gesloopt zijn en de St. Aloysiusschool haar bestaan beëindigen. Om dat proces te bespoedigen werden ideeën aangebracht om de St. Aloysiusschool te verplaatsen naar de leegstaande Jan Camperschool aan de Buisweg. Toen de school dit te horen kreeg, waren de plannen daartoe al in een ver gevorderd stadium.

Maar zoals vaak: als de nood het hoogst is, is redding nabij.

Een spankje hoop was dat het leerlingen aantal wat toenam. Maar dat was niet voldoende. Het team van de school nodigde de ouders van de leerlingen uit voor een vergadering. Deze belangrijke vergadering werd gehouden op 17 april 1973. Een aantal ouders beantwoordde deze uitnodiging.

Ze werden geïnformeerd over de situatie en de bestaande dreiging. Het initiatief dat deze ouders met de docenten toen nam, is een belangrijk keerpunt geweest. Men besloot de handen ineen te slaan en een stuurgroep op te richten. En deze stuurgroep heeft in samenwerking met de docenten baanbrekend werk verricht. De naam van de heer J. de Haas moet hier genoemd worden. Met niet aflatende ijver wist hij velen voor de St. Aloysius warm te maken en er werden veel ideeën en plannen ter tafel gebracht. De werkzaamheden werden gebundeld in de Stuurgroep Ouder Kontakt Aloysius Mavo. (SOKAM) De oprichting van deze oudergroep bracht de ouders dicht bij de school.

En bovendien ook dat een aantal activiteiten werden ontplooid die van grote betekenis waren voor de school. Ouders uit deze groep namen zitting in het schoolbestuur. Deze mogelijkheid was geschapen door het formeren van secties binnen het bestuur. Hun eerste opdracht was het principebesluit ongedaan te maken en de locatie aan de Prins Bern-

hardstraat te behouden. En dat dit niet een eenvoudige zaak was, blijkt wel uit feit dat het tot november 1977 duurde voordat dit besluit werd ingetrokken. Inmiddels was het leerlingenaantal gegroeid. Per 1 september 1977 bezochten 402 leerlingen de school.

Op vele terreinen heeft de oudervereniging de school gesteund en geholpen. En nog steeds wordt deze lijn voortgezet. Na het intrekken van het principebesluit bleef de naam Sokam behouden maar nu in de betekenis: School-Ouder-Kontakt-Aloysius-Mavo. Naast de oudervereniging werden een aantal werkgroepen geformeerd. Deze werkgroepen zijn voor de school belangrijke peilers. Naast het "Klusjesteam, Boekenfonds, Sport bestaan ook de werkgroepen: Katechese, Evenementen en Redactie-Nieuwsbrief.

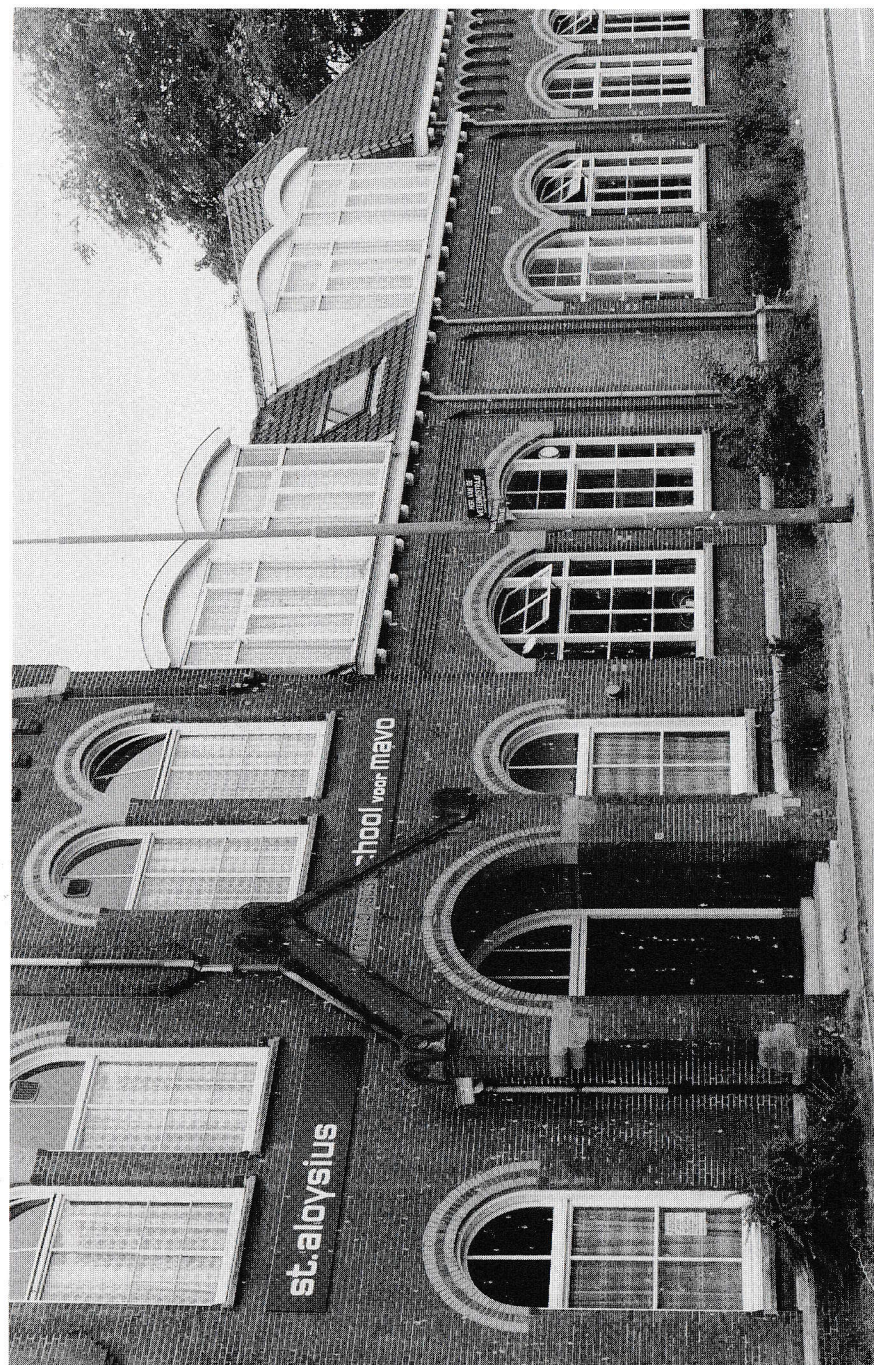
Deze groepen ontplooiën steeds weer activiteiten, die voor de school belangrijk zijn en zeer worden gewaardeerd. Het is een goede basis van waaruit met elkaar aan de toekomst gewerkt kan worden.

In verband met het afnemen van het aantal fraters, deed de Congregatie een beroep op frater Gerlach om zich beschikbaar te stellen voor het schoolbestuur van de Congregatie. Dat bracht een grote verandering met zich mee. Frater Gerlach moest een moeilijke beslissing nemen door terug te treden als directeur van de St. Aloysius-Mavo. Maar met het vertrouwen dat de zorg voor de school in goede handen zou zijn indien de heer A.G. van Leeuwen, zijn opvolger zou zijn, kon hij deze beslissing nemen. Zijn betrokkenheid bij de school bleef en tot zijn plotseling overlijden op 17 september 1977 bleef hij als docent aan de school verbonden. Met ingang van 1 augustus 1975 nam de heer A.G. van Leeuwen het roer van frater Gerlach over.

De heer van Leeuwen was de eerste leek die de leiding van de school overnam. Met grote voortvarendheid heeft hij zich voor de school ingezet. Op deze wijze heeft hij ten volle aan het vertrouwen van frater Gerlach beantwoord. De school mocht zich verheugen in een grote toename van leerlingen. Telde de school bij de aanvang van het directeurschap van de heer van Leeuwen 304 leerlingen, in 1979 was dit aantal gegroeid tot 422. Het toegenomen aantal leerlingen vroeg om maatregelen. En nu de toekomst er goed uitzag konden deze dan ook worden genomen. Nieuw meubilair werd in 1976 aangeschaft, de trap werd in 1977 vervangen, schilderwerk werd ter hand genomen en in 1978 werd de natuurkunde/scheikundezaal op eigentijdse wijze ingericht. Door de toename van het leerlingen aantal was de beschikbare ruimte zeer krap geworden. Voor een aantal lessen werd daarom sinds 1976 gebruik gemaakt van 2 lokalen van de voormalige St. Catharina Mavo aan de Groest. Hieraan kwam in 1979 een einde toen 2 nieuwe noodlokalen in gebruik konden worden genomen. Een groot probleem bleef de gymaccommodatie. In 1968 was er een plan geweest om het

bestaande gebouw te slopen en nieuwbouw te laten plaatsvinden. Maar het bleef bij een plan. Het werd niet uitgevoerd omdat de Gemeente Hilversum dit in strijd vond met de bouwvoorschriften. Maar een verbetering was toch wel de inrichting van een nieuwe was- en kleedruimte in de gymzaal. Door de beperkte mogelijkheden die de bestaande zaal bood, is er uitgezien naar verbetering. Sinds 1979 maakt men daarom ook gebruik van de gymzaal van het politiebureau, maar blijft toch ijverig zoeken om een goede oplossing te vinden voor de gymzaal op het terrein van de school. Bij al deze plannen en de uitvoering daarvan kon de heer Van Leeuwen op de steun en inzet van het schoolbestuur rekenen. Met niet aflatende ijver en buitengewone daadkracht wisten zij in korte tijd veel tot stand te brengen. De mogelijkheden van het bestuur werden vergroot toen het sectiebestuur op 1 januari 1981 een zelfstandig bestuur werd onder de naam: "Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs voor Hilversum en Omstreken St. Aloysius". Dit eerste bestuur, bestaande uit de heren J.J. de Veen, J.A. Helmes, W.J. Mol, A.G. de Rooij en mevrouw J.A.M. Reinders-Andriessen betekende voor de school een stevige steun om ideeën en plannen te realiseren. Hun genoemde inzet t.a.v. inrichting en uitbreiding van het schoolgebouw zijn reeds vermeld, maar er bleef nog veel werk te doen. Het ruimtegebrek bleef nijpend. Er moest gezocht worden naar een uitbreiding van de ruimte. In 1982 kon dit worden gerealiseerd door de ingrijpende verbouwing van de zolder. Er werden daar twee nieuwe lokalen ingericht die ook konden worden ingericht als aula. De school werd voorzien van een nieuwe centrale verwarming die in het gebouw werd ondergebracht. Zonneschermen en banken op de speelplaats werden aangebracht. Op deze wijze werd de school naar uiterlijk verzorgd — maar ook het onderwijs kreeg de aandacht o.m. door deelname aan het mavo-project. Door de deelname aan dit project ging het docentencorps regelmatig op pad om het onderwijs zoveel mogelijk eigentijds te doen zijn. Na een zeer actief leven als docent en directeur nam de heer Van Leeuwen op 1 augustus 1983 afscheid i.v.m. het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Hij werd opgevolgd door de tegenwoordige directeur, Chr. J.M.N. de Visser. In het spoor van zijn voorgangers wil hij het werk met docenten en ouders voortzetten in het belang van de St. Aloysius-Mavo. Mochten er in het verleden vele ideeën en gedachten zijn rond de inrichting van het voortgezet onderwijs, ze zijn op dit moment niet minder. De plannen rond de basisvorming zullen van grote invloed zijn op het schoolgebeuren. Maar het leerlingenaantal van 404 en de inrichting van het gebouw geeft vertrouwen. De leerlingen, de docenten, bestuur, M.R. en Sokam tonen een hoopvol signaal dat met een blijmoedig vertrouwen de toekomst tegemoet mag worden gezien.

Een boekenlijst! – Nu kennen we gelukkig het boekenfonds.

R.K. MULO-SCHOOL ST. ALOYSIUS HILVERSUM

BOEKENLIJST CURSUS 1950—1951.

Voor de eerste klas.

Vak	Titel	Prijs
Godsdienst	O. Testament	f 1,25
Geschiedenis	Gang der mensheid, I	„ 1,75
Aardrijkskunde	Nederland-Kornput	„ 1,75
Natuurkunde	Proef en Praktijk I	„ 0,60
	Proef en Praktijk II	„ 0,75
Frans	En Route I	„ 2,25
	gebonden	„ 2,65
Duits	Duitse Oefeningen, I	„ 1,10
	Duitse Woordenlijst	„ 0,25
Engels	Bonder Engels, I	„ 1,60
	gebonden	„ 2,20
Algebra	Birkenhäger, I	„ 1,—
	gebonden	„ 1,20
Meetkunde	Ingen en Schenau, I	„ 0,50
Handel	Bedrijfsrek. voor R.K. M.U.L.O.	„ 3,25
Boekhouden	Bouwhof voor R.K. M.U.L.O.	„ 3,40
Atlas	Ned. Europa. Werelddelen	„ 2,75
	gebonden	„ 3,75

Voor de tweede klas.

Vak	Titel	Prijs
Godsdienst	N. Testament	f 1,25
Geschiedenis	Gang der mensheid, II	„ 1,75
Aardrijkskunde	Indië-Kornput	„ 1,75
Natuurkunde	Proef en Praktijk, III	„ 0,75
Frans	En Route, II	„ 2,25
	Mots.	„ 1,75
	gebonden	„ 2,65

Duits	Duitse Oef., II	„ 1,25
	Duitse Spraakkunst	„ 1,65
	Frisch Dran	„ 2,25
	gebonden	„ 2,75
Engels	Bonder, Deel II	„ 1,50
	All in One	„ 1,90
Algebra	Birkenhäger, Deel II	„ 1,20
Meetkunde	Ingen en Schenau, II	„ 1,—
Boekhouden	Bouwhof, Deel a	„ 3,40
Handel	Bouwhof, Deel I	„ 3,25

Voor de derde klas.

Vak	Titel	Prijs
Godsdienst	O. Testament, de Jong	f 0,90
	Liturgie	„ 0,90
Duits	Fertig	„ 2,—
Engels	Finishing Touch	„ 2,10
Algebra	Slotstukje	„ 1,70
Handel	Methôfer, 3	„ 1,90
Boekhouden	Hertog, 3	„ 2,55
Handelskennis	voor R.K. M.U.L.O.	„ 1,75

Voor diploma B.

Algebra	Birkenhäger, 4 b.	f 2,10
	Logarithmen tafel H	„ 0,80
Meetkunde	B. boek	„ 1,50
Mechanica	Halma	„ 2,40

GELEGENHEID TOT HET KOPEN VAN BOEKEN:

Voor de eerste klas: **Woensdag** 30 Augustus van 9—12, 2—4.

Voor de tweede klas: **Donderdag** 31 Augustus van 9—12.

Voor de derde klas: **Donderdag** 31 Augustus van 2—4.

Het Hoofd der school,
fr. M. HUGO.

De voorloper van het tegenwoordige informatieboekje van onze school.

R.K. MULO-SCHOOL ST. ALOYSIUS

ACHTEROM 100, HILVERSUM - TELEF. 7481 - liefst \pm 9 uur

Huisadres: St. Ludgerus Kweekschool, Oude Amersfoortseweg 79, Hilversum

Tel. 8614 na 5 uur.

De R.K. Mulo-School St. Aloysius staat onder het bestuur van de Stichting „Het R.K. Schoolbestuur te Hilversum”, onder voorzitterschap van de Hoogeerw. Heer Deken H. F. Frank, Emmastraat 7

Mededelingen over het schooljaar 1950-1951

- Schooltijden.** Behoudens enkele uitzonderingen zijn de schooltijden: Voormiddags van 8.40 tot 12 uur. Namiddags van 1.30 tot 3.30 uur. De leerlingen moeten aanwezig zijn: 's morgens 8.35 uur; 's middags 1.25 uur.
De school begint op **1 Sept. om 10 uur.**
- Vrije dagen.** Hele vrije dagen: Allerheiligen, Allerzielen, St. Nicolaas (6 December), Hemelvaartsdag, O. L. Vrouw van het H. Hart, St. Aloysius, 30 April.
Vacantietijden worden nader aangekondigd.
- Verzuim.** Het belang der leerlingen vordert, dat men direct kennis geeft van verzuim en niet één of meer schooltijden wacht. Bij telaar komen wordt 'n schriftelijke mededeling verwacht, anders wordt de leerling teruggestuurd om deze te halen.
- Spreekuren.** Het is van groot belang voor de leerlingen, dat de Ouders van tijd tot tijd besprekingen houden met het hoofd of het klassepersoneel. Het hoofd en het personeel van de school zijn te spreken na de middagschooltijden. Afwijking van deze tijd voor elk geval afzonderlijk nader overeen te komen. Men vreze vooral niet op de aangewezen uren te komen. Vooral als het weekboekje slecht is, kan een **spoedige** bespreking teleurstelling voorkomen.
- Bibliotheek.** Elke leerling kan gebruik maken van de Schoolbibliotheek, die uitleent à f 1,— per jaar.

- 6 's Woensdags is er gelegenheid van 8—9 uur om te zwemmen in de overdekte zweminrichting Kapelstraat. Iedere jongen is volkomen vrij om er aan deel te nemen. Er is steeds minstens een leerkracht van de school aanwezig. De leerlingen die met goed gevolg het schoolzwemexamen hebben afgelegd, ontvangen het officieel erkende zwemdiploma A-B-C.
- 7 **Overblijvers.** Voor één of meer kinderen uit een gezin die geregeld overblijven, wordt f 1,— per gezin en per trimester in rekening gebracht. Betaling bij aanvang van het trimester. Overblijvers verlaten 's middags de school niet, tenzij met schriftelijk verzoek der ouders voor elk geval afzonderlijk.
- 8 **Fietsenberging.** De leerlingen mogen hun fiets meebrengen. Beschadiging enz. is voor risico van de ouders. Een fietsslot is zeer gewenst.
- 9 **Machineschrijven.** De cursussen zijn toegankelijk voor alle leerlingen. Om 't praktische nut voor 't latere leven, worden deze lessen ten zeerste aanbevolen. Elke cursus kost f 10,—, examenen diplomageld inbegrepen. De betaling hiervan geschiedt in 2 termijnen van f 5,—. Bij deze cursussen hebben de leerlingen uit de hoogste klassen de voorrang.
- 10 **Schrijfmateriaal.** Bij 't begin van 't schooljaar moet iedere leerling in 't bezit zijn van een penhouder, potlood, lineaal, een stuk gum en een passer. Schriften worden door de school verstrekt.
- 11 De leerlingen moeten in 't bezit zijn van een paar gymnastiek-schoenen en een schooltas.
- 12 Men kan het Mulo-diploma A behalen met en zonder wiskundevakken.
Na het verwerven van het A-diploma staat de gelegenheid open om het B-diploma te behalen, maar alleen voor die leerlingen, die voor de wiskundevakken op hun A-diploma behoorlijke cijfers behaalden. Dit is vooral van belang voor hen, die een middelbaar technische school of gelijkstaande inrichting willen bezoeken. Voor zeer goede leerlingen bestaat de gelegenheid om A en B-diploma tegelijk te behalen, dus in 3 jaar.
- 13 **Rapporten** worden uitgereikt aan de 1e en 2e klas: Kerstmis, Pasen en grote vakantie. Eind November wordt er in de examen-

klas een tentamen gehouden, dat beslissend is of de leerling in de examenklas kan blijven. Eind Januari volgt het 2de tentamen. Daarna ontvangt U mededeling of Uw zoon examen kan maken of niet. Het examengeld bedraagt f 20,— en moet half Februari betaald worden.

's Zaterdag ontvangen de ouders verslag van het kennen der lessen in de afgelopen week. Maandags brengen de leerlingen dit weekrapport, **ondertekend**, ten bewijze, dat het „gezien” is, terug. De ouders worden dringend verzocht dit weekboekje regelmatig te contrôleren en te **tekenen**. Deze regelmatige contrôle bezorgt de ouders een wekelijks contact met de school. 't Cijfer van 't weekrapport geeft aan of uw zoon de opgegeven lessen geleerd heeft. Het zegt **betrekkelijk weinig** omtrent vorderingen en aanleg van de leerling. Als dit cijfer beneden 8 daalt, moet u niet tevreden zijn. Dan hapert er iets aan de ijver bij het huiswerkleren, tenzij uw zoon niet over de capaciteiten beschikt om het Mulo te volgen.

Vooral de eerste **maanden** van het schooljaar zijn zeer belangrijk, in het bijzonder voor nieuwelingen, die het huiswerk maken nog niet gewend zijn. Daarom wordt er 's Zaterdagmiddag strafklas gehouden voor al de leerlingen die onvoldoende op hun weekboekje hebben. Indien u er geen prijs op stelt, dat deze gezonde tuchtmaatregel op uw zoon wordt toegepast, moet u daarvan schriftelijk mededeling doen.

Als u meent dat er **te veel** of **te weinig** huiswerk is, is een bespreking zeer gewenst.

De vakantie-rapporten geven 'n **vorderingencijfer**. Voor elke vakantie wordt hiervoor een repetitietijd van 1 week gehouden. Na „proefwerk” wordt 't vorderingencijfer vastgelegd. Dit cijfer kan **zeer** verschillen van 't weekrapportcijfer, immers, middelmatige en vlijtige leerlingen kunnen gemakkelijk de stof van **week tot week** overzien, maar de veel omvangrijkere leerstof van een kwartaal, half of heel jaar soms hopeloos verwarren.

De leerlingen van het eerste leerjaar ontvangen eind October 'n voor-rapport over de hoofdvakken.

- 14 De leerlingen onderhouden alle voorschriften van orde en tucht en onderwerpen zich aan alle strafmaatregelen, maar mogen zich, op **bescheiden** wijze, **later**, wenden tot het hoofd van de school of tot hun ouders. Opgelegde straf wordt **in het belang der leer-**

lingen zelf niet gemakkelijk ongedaan gemaakt en zeker niet als de leerlingen brutaal optreden. Indien een leerling tijdens de les storend optreedt, wordt hij uit de les verwijderd en begeeft zich direct naar het hoofd der school; herhaalt zich dit feit drie maal tijdens één trimester, dan wordt hij tijdelijk naar huis gestuurd met enig strafwerk.

Van al deze gevallen vindt u mededeling op het weekboekje.

- 15 Het is van het grootste belang dat uw zoon 's avonds regelmatig zijn huiswerk maakt en leert. Voor de eerste klas behoeft dit zeker niet langer dan 2 uur te duren.

Wanneer een leerling zelf jarig is, krijgt hij van alle vakken vrij van huiswerk. Wanneer een der ouders jarig is gedeeltelijk vrijstelling, maar dan wordt er een schriftelijke mededeling verwacht. Het zal wel overbodig zijn op te merken dat men bij andere huiselijke omstandigheden met vrijstelling vragen zeer zuinig moet zijn.

- 16 Voor een kleine groep leerlingen is er gelegenheid om op school onder leiding van een leerkracht van de school het huiswerk te maken. De kosten hieraan verbonden bedragen f 5,— per maand.

- 17 De leerlingen moeten bij het begin van het schooljaar voorzien zijn van de aangegeven boeken die **alleen** op school te koop zijn — nieuw of tweedehands tegen verminderde prijs. Bij het verlaten van de school kunnen deze boeken weer aan de school verkocht worden, indien deze tenminste in behoorlijke staat verkeren.

Het hoofd der school,
Fr. M. HUGO.

Gedachtenisplaatje uitgereikt bij het afscheid van de examenleerlingen 1948.

LEAVING SCHOOL

*Standing forth on life's rough way,
Father guide them;
Ah! we know not what of harm
May befall them.
'Neath the shadow of thy wing,
Father hide them.
Waking, sleeping, Lord, we pray
Go beside them.*

*Unto Thee we give them up;
Lord, receive them.
In the world-we know-must be
Much to grieve them.
Trustful in Thy hands of Love
We must leave them.*

ST. ALOYSIUS MULO

Juli 1948

HOE KOMT DE ST. ALOYSIUSSCHOOL AAN HAAR NAAM?

De school draagt de naam van St. Aloysius. Hij is de patroon van de school. Het woord patroon is afgeleid van het Latijnse woord patronus. Deze term en ook de oorspronkelijke betekenis gaat terug tot het oude Rome.

In de vroeg-Christelijke tijden werd dit idee overgenomen en ingepast binnen het christelijke leven. Men stelde zich onder de bescherming van een heilige. In zijn leven had deze zich gericht naar het evangelie. Daarbij hadden zij moeilijkheden moeten overwinnen, ze waren ook te kort geschoten, maar steeds opnieuw waren ze op weg gegaan om zich te richten naar het woord en het voorbeeld van Jezus Christus. Het oud-Romeinse idee werd verchristelijkt en nam binnen de christelijke cultuur een belangrijke plaats in.

Naamgeving

Het zich stellen onder de bescherming van een patroon toonde zich ook heel merkbaar in de naamgeving. De bedoeling van deze naamgeving was dat de naamdrager zich in doen en laten, in aandacht en zorg zou richten naar het voorbeeld van degene naar wie zij genoemd waren. Men kwam bij elkaar om Jezus Christus te gedenken en aan elkaar Zijn boodschap te brengen. Zijn woord en voorbeeld wilde men nemen als leidraad in zijn leven. De heiligen hadden dit ook gedaan en hun leven werd een model op welke wijze men zijn weg in het leven kon gaan. Soms was deze weg duister en moeilijk geweest en soms zelfs zonder uitzicht. Maar ze waren blijven zoeken om toch steeds weer het goede antwoord te vinden op vragen die hen elke dag opnieuw werden gesteld. Het vinden van het antwoord was niet een vanzelfsprekendheid geweest. Met veel moeite en niet zonder fouten, tekortkomingen en vergissingen, was het antwoord vaak gevonden. En de daden die daaraan hadden beantwoord, hadden ook de nodige durf, inspanning en vasthoudendheid gevraagd. De heiligen waren voorgedaan. Zij waren het voorbeeld en men vertrouwde dat zij hun naamdragers zouden begeleiden en beschermen. Het geven en dragen van een naam was meer dan een toevaligheid. Het had een betekenis. Aan de naamdrager de taak om dit in zijn leven waar te maken.

De naamgeving aan personen is verankerd in het menselijk samenleven. Door een naam is hij herkenbaar, bereikbaar en aanspreekbaar. Naast personen kregen instellingen een naam. Beroepen en stichtingen hadden een schutpatroon. Scholen kregen in deze geest ook een naam. Het onpersoonlijke van geen naam te dragen, pastte niet in het idee rond de school. Dat idee leefde sterk in katholieke kringen en m.n. in de 19e en het begin van de 20e eeuw.

De keuze van een naam viel vaak op de naam van de patroon van de parochie of op de patroonheilige van de stichter van de school. Ook kon er een voorkeur bestaan voor een bepaalde patroonheilige. Slechts zelden en dan nog hoofdzakelijk in de jaren na de oorlog kwam daar wijziging door ook een keuze te laten vallen op personen die een belangrijke rol in het politieke, religieuze of sociale leven hadden gespeeld.

Openbare scholen droegen in gemeenten waar er meerdere waren een volgnummer naar jaar van oprichting. Pas veel later gaat men bij deze scholen over om een staatsman of andere historische personen te vernoemen. Ook werd gebruik gemaakt van de naam van de wijk of straat. Maar men waakte wel voor een uiterste neutraliteit.

In protestants-christelijke kringen had de naamgeving veelal betrekking op personen uit het Koninklijk Huis of politici en andere voormannen die zich hadden ingezet voor het christelijk geloof. Enkele uitzonderingen daargelaten is deze wijze van naamgeving gehanteerd. Pas een 20-tal jaren geleden treedt hierin grote verandering op, zoals te lezen valt in namen die scholen nu vaak dragen.

De namen van de scholen aan het Achterom en de Schapenstraat.

Letten op de naamgeving van het scholencomplex opgericht aan de Schapenstraat en het Achterom zijn de genoemde keuzemogelijkheden alle gehanteerd. De St. Vitusschool was genoemd naar de patroon van de parochie Hilversum: St. Vitus. St. Vitus is niet alleen de patroon van Hilversum, maar ook van een groot aantal plaatsen in Het Gooi. Hij is een martelaar uit Italië, die tengevolge van zijn geloofsovertuiging in het jaar 303 om het leven werd gebracht. Zijn feestdag is 15 juni. De oorsprong van de naamgeving van de oude Gooise parochies naar St. Vitus gaat terug naar de 10e eeuw. In het jaar 968 schonk graaf Wichman I van Hamalant zijn bezit Het Gooi aan zijn dochter Luitgarde. Deze was abdis van het klooster Elten. En van Elten was St. Vitus de patroon. Nieuwe kerkstichtingen werden derhalve naar hem vernoemd.

De St. Janschool was genoemd naar Johannes de Doper (24 juni). Hij was de tweede belangrijke heilige in Het Gooi en de patroon van Laren. Bovendien luidde de eerste naam van pastoor Hofman, de stichter van de scholen: Johannes.

Bij de bouw van de nieuwe school in 1909 viel de keuze op St. Aloysius. In de tijd van de oprichting van deze school stond deze heilige duidelijk in de belangstelling. Van veel scholen die in die tijd werden opgericht was hij de patroon. Zijn leven en zijn levensideaal werden gezien als een bescherming tegen de vele gevaren waarvan men zich omringd achtte.

St. Aloysius.

St. Aloysius, de patroon van de school, was als Aloysius van Gonzaga geboren op 9 maart 1568 te Castiglione in Noord-Italië. Hij was de oudste zoon van Ferdinand, markies van Castiglione en Martha, gravin van Tana Santena. Hij was de eerste page aan het hof van de Hertog van Matua en later aan het hof van Koning Philips II in Madrid.

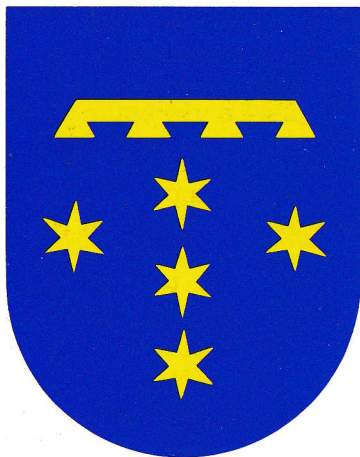
Hij groeide op in een onrustige tijd met veel en grote tegenstellingen die vaak uitliepen op oorlogen en verwoestingen. Er veranderde ook veel

in kennis en wetenschap en daardoor ook in de opvattingen van de mensen. Een groot aantal verschillen tussen mensen en groepen mensen kwam duidelijk naar voren en leidde vaak tot grote meningsverschillen. Het was een tijd van onzekerheid en twijfel die vaak ontardden in oorlog en geweld. Maar ook in die tijd waren mensen op zoek naar meer zekerheid en warmte in hun leven. Hun zoeken was gericht op een toekomst die zij met een blijmoedig vertrouwen tegemoet konden zien. Velen spanden zich in om te komen tot een betere wereld. Dat gold ook voor Aloysius van Gonzaga. Zo bemiddelde hij tussen zijn vader en de Hertog van Mantua over een familiekwestie. Als oudste zoon had hij het recht de bezittingen van zijn vader te erven. Maar hij deed daarvan afstand ten gunste van zijn broer Rudolf. Dit ging niet zonder slag of stoot. Met veel moeite wist hij de tegenstand van zijn vader te overwinnen. Hij trad in het klooster bij de Orde van de Jesuïeten. Hier viel hij op door zijn eerlijke en open manier van optreden, waarbij hij rekening hield met anderen en probeerde anderen daarbij zoveel mogelijk van dienst te zijn. Daarbij bleven teleurstellingen en verdriet hem niet bespaard, maar steeds vond hij de moed om vol te houden en opgeruimd zijn weg te gaan.

Bij het uitbreken van een pestepidemie in Rome, wijdde hij zich aan de verzorging van de pestlijders, maar stierf korte tijd later zelf aan deze ziekte op 21 juni 1591.

In 1729 werd hij door de paus uitgeroepen als patroon van de studerende jeugd. Zijn feestdag is 21 juni.

Het familiewapen van Aloysius is in 1979 gekozen als wapenschild van de school. Het bestaat uit een barensteel en vijf sterren van goud (geel) op een veld van azuur (blauw).

DE FRATERS VAN UTRECHT IN HILVERSUM

Wat Hilversum en de fraters betreft. In 1904 vestigden zij zich hier in het huis van Elisabeth Petronella de Wit aan de Langestraat en begonnen het onderwijs aan de St. Vitusschool en de St. Janschool. In 1909 kwam daar de St. Aloysiuschool bij die vanaf 1910 begon met een M.U.L.O.-opleiding, welke in 1912 tot een volledige school was uitgegroeid. Door de vestiging van de Ludgerus: Kweekschool in 1909 werd dit ook de huisvesting van de kloostergemeenschap. Voor velen is dat jaren een zeer bekend beeld gebleven. Door de uitbreiding van Hilversum ontstonden nieuwe parochies en parochiescholen. Dat was van invloed op de scholen in de oude kern. In 1933 werd daarom de St. Vitusschool opgeheven. In 1937 werd de St. Aloysius-U.L.O. gesplitst in de St. Aloysius-Lagere school en de St. Aloysius-U.L.O. Aan beide scholen bleven fraters verbonden. De U.L.O. trok in de leeggekomen St. Vitusschool van waaruit later weer een uitbreiding plaats vond.

De andere fraterscholen kenden een sterke groei. Op onderwijsgebied traden nieuwe inzichten naar voren. Dat had tot gevolg dat in 1943 de St. Vitusschool opnieuw werd opgericht, maar nu als V.G.L.O.

De groei van Hilversum zette zich na de Tweede Wereldoorlog sterk door. Vandaar dat in 1946 de Maria Immaculatascholen werden opgericht. In hun eerste periode ondergebracht op de Kweekschool, later gevestigd aan de Kamerlingh Onnesweg. Deze ontwikkeling had een grote invloed op de St. Janschool. Het leerlingenaantal liep daar sterk terug. En in 1952 werd deze school opgeheven. De St. Vitus-V.G.L.O. trok in het leeggekomen gebouw van de St. Janschool.

Het gememoreerde t.a.v. de vermindering van het aantal leden en het beroep dat op de fraters werd gedaan voor het beschikbaar stellen van leden voor onderwijzers in Veendam en andere plaatsen in het bisdom Groningen alsmede voor de missie, bracht voor Hilversum een zeer gevoelige consequentie. In 1962 verlieten de fraters de St. Aloysius Lagere school. Het aantal fraters verbonden aan de St. Aloysius-U.L.O., de St. Vitus: V.G.L.O. en de Maria Immaculataschool en Kweekschool nam sterk af. Met grote zorg werd steeds aandacht geschonken om het werk in goede handen achter te laten. De aandacht voor de scholen bleef en als er grote problemen waren hielpen fraters naar het zoeken van een oplossing. Was het in het verleden vaak zo geweest dat fraters verbonden aan de Ludgerus-Kweekschool, les gaven op de St. Aloysius-U.L.O. Moest er door extra mankracht een probleem worden opgelost, de fraters waren hiertoe bereid. En dat gebeurde tot in het jongste verleden. In de jaren '60 was het voor de St. Aloysius-U.L.O. vaak moeilijk om aan geschikte docenten te komen in verband met de woningnood in Het Gooi. Ofschoon in 1962 gepensioneerd keerde frater

Sebastianus de volgende dag weer terug om tot 1964 zijn beste krachten aan de St. Aloysius te geven.

In 1976 trokken de fraters zich terug van het onderwijs aan de Maria Immaculataschool, maar frater Boudewijn van Limbeek bleef tot aan zijn overlijden in 1976 zijn krachten geven aan de Jozefzangertjes. Naast de Ludgerus-Kweekschool gaven de fraters nog onderwijs aan de St. Aloysius-U.L.O., ofschoon het aantal door genoemde omstandigheden nog slechts 2 was in 1970. Na de pensionering van frater Lodewijk in 1973 bleef frater Gerlach Versteeg als directeur nog de enige frater aan de school. Door zijn werkzaamheden voor de R.K.-M.U.L.O.-Vereniging en het beroep dat de Congregatie op hem deed trad hij in 1975 terug als directeur. Wel bleef hij tot zijn overlijden in 1977 nog voor een aantal uren aan de school verbonden. Het terugtreden van frater Gerlach als directeur was voor hem een groot offer. Maar in de overtuiging van het belang van het werk dat de congregatie van hem vroeg én in de zekerheid dat hij de zorg voor de St. Aloysius-M.A.V.O. in de persoon van de heer A.G. van Leeuwen in goede handen zag, kon hij deze beslissing nemen. Zijn overlijden, door velen betreurd, betekende voor de St. Aloysius-M.A.V.O. een afscheid van de fraters.

De dalende lijn in het aantal leden én de veranderingen t.a.v. de Pabo-Ludgerus alsmede de fusie van deze school tot de Domstad: — Academie in Utrecht betekende voor Hilversum weer een afscheid. Op dit ogenblik is nog slechts 1 frater aan een Hilversumse school nl. aan Pampedia, verbonden.

Hadden de fraters zich in 1909 aan de Oude Amerfoortseweg in de Kweekschool gevestigd, door veranderingen t.a.v. deze opleiding kwam ook hieraan een einde. Bleef de school nog enige jaren als zodanig in functie, het kloostergedeelte werd verlaten en betrokken door de E.O. De fraters vestigden zich in huizen aan de Laapersweg (tot 1 maart 1983), aan de Alexanderlaan 1 en Wagnerlaan 13. Vandaaruit geven zij nog hun krachten aan parochiewerk of andere terreinen waarvoor op hen een beroep wordt gedaan.

Ondanks dat de groep klein is en de jaren gaan tellen, blijven zij vanuit deze huizen een warme belangstelling koesteren voor de scholen en het werk dat daar wordt verricht. In de tijd dat de fraters zich gewijd hebben aan het Hilversumse onderwijs is er belangrijk werk verricht en een goede basis gelegd van waaruit nu nog steeds kan worden verdergewerkt. De goede naam en de goede tradities die daar zijn ontstaan worden door de docenten vanuit die goede basis verder uitgedragen. En dat gebeurt met een grote erkentelijkheid en waardering voor het werk dat door hen is begonnen.

DOCENTEN

verbonden aan de ST.-ALOYSIUS-M.U.L.O./-U.L.O. & M.A.V.O.

KROONJAREN VAN DE SCHOOL

1912 St.-Aloysius-M.U.L.O. ("Kopklassen")

Frater Alfonsus Jellema
(hoofd)
De heer J.W. Brouwer
De heer J. Terpstra

1922 St.-Aloysius-U.L.O. ("Kopklassen")

Frater Andreas Legdeur
De heer Th.M. Luypen
De heer N.B. van de Vring
De heer G.H. Bake
De heer J. van de Werf

1937 St.-Aloysius-U.L.O. zelfstandig

Frater Crispinus Schoonenberg
(hoofd)
De heer H.F.M. van Rooy
De heer W. Dijkstra
Frater Albertus Kras
Frater Sebastianus van Zwieten
Frater Cherubinus Voorbraak
Frater Patricius Erades
De heer J.W. Brouwer

De heer R. van der Velden
De heer G. Blaas
De heer A.F. Burie
De heer I. de Jong

1967 St.-Aloysius-M.A.V.O.

Frater Gerlach Versteeg
(directeur)
De heer G.A. van der Zijden
(adjunct-directeur)
De heer H.H. Poorthuis
De heer A.G. van Leeuwen
De heer J. Peek
Frater Lodewijk van Herpt
Frater Gervasius Vos
Frater Georgius Smink
De heer A.C. Boersma
De heer G.H. Jetten
De heer A.F. Valk
De heer H.F.M. van Rooy
Frater Crispinus Schoonenberg
Mevrouw H. Mulder
De heer J. Hoek

De heer A.J. Hogenboom
(conciërge)
De heer B.M. Meester
(administrateur)

1987 JUBILEUMJAAR

De heer Chr.J.M.N. de Visser
(directeur)
De heer P.J.L. Vlaming
(adjunct-directeur)

DOCENTEN

De heer A.J.M. Adolfs
De heer Chr.E. Asbeek Brusse
De heer H.N. Booy
De heer C. Brederveld
Mevrouw E.M. Brouwer
De heer Chr.W.A.M. de Gier
Mevrouw I.P. Gijzen-Heinrich
De heer R.P. Hellinga
Mevrouw A.Y.M. Jansse
Mevrouw I.A. van Kampen
Mevrouw I.M. van Leeuwen
De heer H.G.J.M. van Loon
Mevrouw C.F.M. van Oers
De heer A.J. Oomkens
De heer G.M.A. Perlo
De heer J.W.G. van de Pol
Mevrouw J.A.W. van de Pol-
Sleper
De heer N.F.S. Smit
De heer H.J.A. Stuijver
De heer J.J.B.M. Vaessen
De heer H.A. Vermeule
Mevrouw M.J. Ypma

De heer R.R.L. Stuyver
(conciërge)
Mevrouw W. Meijer-Schouten
(administratie)
Mevrouw E. Mol-de Wit
(administratie)

HET BESTUUR VAN DE ST.-ALOYSIUSSCHOOL VOOR MAVO

De heer H. van Dijk
De heer A.G. van Leeuwen
Mevrouw M.L. van Vliet-Otjens
Mevrouw B.M.H. Jansen-de Vries
De heer J.G.H. Spijker

DE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Mevrouw C.F.M. van Oers
Mevrouw H. Piërlôt-Bijl
Mevrouw T. Velzeboer-Bolhoeve
Mevrouw C.I. Siombos
De heer S. Alberelli
Mevrouw E.M. Brouwer
De heer H. Vermeule
De heer Chr.W.A.M. de Gier

HET BESTUUR VAN SOKAM

De heer F.C. Hamers
Mevrouw E. Eerenberg-v.d. Veen
De heer M.S. Heemskerk
Mevrouw A. Koks-Lamoré
Mevrouw T. Velzeboer-Bolhoeve
De heer S. Alberelli

WERKGROEPEN (contact personen)

De heer J.M. van der Knaap
Mevrouw A.J.M. van der Weiden-
Geffen
Mevrouw G.C.G. Kádár-Oskam
Mevrouw H.A. Sloot-ten Hulscher
Mevrouw J. Ruitenbeek-Steur
De heer J.L.J.M. van der Weiden

HOOFDEN/DIRECTEUREN

Frater Alfonsus Jellema	1909 – 1915
Frater Andreas Legdeur	1915 – 1922
Frater Bernardinus van Soelen	1922 – 1926
Frater Seraphicus van der Linden	1926 – 1932
Frater Cherubinus Voorbraak	1932 – 1937
Frater Crispinus Schoonenberg	1937 – 1938
Frater Cornelius van Breemen	1938 – 1945
Frater Hugo Brouwer	1945 – 1951
Frater Alfred Vrancken	1951 – 1959
Frater Gerlach Versteeg	1959 – 1975
De heer A.G. van Leeuwen	1975 – 1983
De heer Chr.J.M.N. de Visser	1983 –

ADJUNCT-DIRECTEUREN

(sinds 1968 door invoering Wet op het Voortgezet onderwijs)

De heer G.A. van der Zijden	1968 – 1970
De heer A.G. van Leeuwen	1970 – 1975
De heer Chr.J.M.N. de Visser	1975 – 1983
De heer P.J.L. Vlaming	1983 –
De heer N.F.S. Smit	1983 – 1985

AANTAL LEERLINGEN

JAAR	AANTAL	JAAR	AANTAL	JAAR	AANTAL	JAAR	AANTAL
1922	51	1939	185	1956	248	1973	224
1923	49	1940	188	1957	290	1974	258
1924	53	1941	202	1958	314	1975	304
1925	59	1942	195	1959	351	1976	355
1926	66	1943	230	1960	331	1977	402
1927	75	1944	245	1961	326	1978	416
1928	79	1945	265	1962	326	1979	422
1929	98	1946	263	1963	306	1980	408
1930	114	1947	216	1964	304	1981	397
1931	111	1948	208	1965	294	1982	361
1932	114	1949	221	1966	286	1983	340
1933	148	1950	259	1967	275	1984	364
1934	182	1951	241	1968	251	1985	397
1935	177	1952	236	1969	249	1986	419
1936	202	1953	263	1970	224	1987	404
1937	190	1954	252	1971	187		
1938	183	1955	258	1972	207		

CHRONOLOGIE ST-ALOYSIUS-M.A.V.O.

1909	Opening van de St.-Aloysiuschool.
1910	Uitbreiding van de school naar M.U.L.O. (wet 1878)
1912	School volledig uitgebouwd tot M.U.L.O. (wet 1878)
1916	Deelname aan de eerste M.U.L.O.-examens.
1922	Na reorganisatie van het onderwijs: St. Aloysius U.L.O.
1926	Aanleg van elektrisch licht.
1928	Aanleg van centrale verwarming.
1937	St. Aloysius U.L.O. zelfstandig als school. Verhuizing naar het gebouw aan de Schapenstraat/Prins Bernhardstraat. Plannen voor nieuwbouw gaan i.v.m. de crisis niet door. Betegeling van de speelplaats.
1943	Formatie van een handelsklas. Medegebruik schoolgebouw door andere scholen i.v.m. de oorlogssituatie.
1955	Geplande bouw voor een nieuwe school vindt geen doorgang i.v.m. bezuinigingsmaatregelen. Daarom gedeeltelijke nieuwbouw en verbouwing van natuurkundezaal en achteruitgang.
1967	St. Aloysius M.A.V.O.: door deelname aan de nieuwe wetgeving als experimenteerschool.
1968	Plannen voor een nieuwbouw van de gymnastiekzaal worden niet door de gemeente goedgekeurd.
1970	Eerste examens M.A.V.O.-3.
1971	Eerste examens M.A.V.O.-4.
1972	Sloop van een gedeelte van het gebouwencomplex. Principebesluit tot opheffing van de St. Aloysius M.A.V.O.
1973	Oprichting van de -Stuurgroep -Ouder -Kontakt -Aloysius -Mavo (SOKAM) en actie om de school te behouden.
1975	A.G. van Leeuwen directeur. Eerste niet-frater die de leiding van de school krijgt toevertrouwd.
1977	Overlijden frater Gerlach, 17 september 1977, vanaf die datum geen fraters meer aan de school verbonden. Intrekking van het principebesluit tot opheffing van de school.
1978	Bouw van twee noodlokalen.
1979	Verbetering van de was- en kleedruimten van het gymlokaal.
1982	St. Aloysius M.A.V.O. krijgt een zelfstandig bestuur. Verbouw van de zolder tot aula.
1983	Oprichting van de Medezeggenschapsraad.
1984	Plaatsing van het hekwerk rond de school.
1987	Viering van het Jubileum van de school. 75 jaar een volwaardige opleiding. (1912) 65 jaar als U.L.O./M.A.V.O. (1922) 50 jaar als zelfstandige school. (1937) 20 jaar M.A.V.O. (1967)

GERAADPLEEGDE BRONNEN

LITERATUUR

- 100 jarig bestaan van de Fraters van Utrecht 1873-1973.
dr. Ph.J. Idenburg: Schets van het Nederlandse Schoolwezen.
Groningen, 1960.
dr. J.F.M.C. Aarts, dr. N. Deen, prof.dr. J.H.G.I. Iesbers: Onderwijs in
Nederland. Groningen, 1979.
J. Aarts: Schoolrecht, schoolstrijd, schoolwet in Nederland. Tilburg,
1932, deel I, II, O.B.62/O.B.65.
J.A. van Kemenade: De Katholieken en hun onderwijs. Meppel, 1968.
dr. J. Gielen: Beschouwingen over het U.L.O. Tilburg, 1941, O.B.120.
dr. J.A.A. Verlinden: De Mammoetwet. Deventer, Meppel. Gorinchem,
1968.
J. Reinboud: Het leven van doctor van Hengel (1811-1892). Hilversum,
1985.
A. Leurs, B. Stamkot: Hilversum 1870-1940. Hilversum, 1987.
G. van Bokhorst: Het leven in Oud-Hilversum. Zaltbommel, 1978.
dr. A.C.J. de Vrankrijker: Stad en Lande van Gooiland. Hilversum,
1968.
dr. A.C.J. de Vrankrijker: Geschiedenis van Gooiland, I, II, III.
L.J. Rogier: In vrijheid herboren. Roermond, 1953.
Lager Onderwijswet, 21 februari 1857 (Wet-Van der Brugghen)
Lager Onderwijswet, 17 augustus 1878 (Wet-Kappeyne van de
Copello)
Lager Onderwijswet, 9 oktober 1920 (Wet-De Visser)
Wet op het Voortgezet Onderwijs, 14 februari 1963 (Wet-Cals)

GERAADPLEEGDE ARCHIEVEN:

- Streekarchief Hilversum, Hilversum.
Archief van de Fraters van Utrecht, Utrecht.
Archief van de Parochie St. Vitus, Hilversum.

ANDERE BRONNEN:

- Schoolarchief St.-Aloysius-M.A.V.O.
Kadaster Gemeente Hilversum
Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, Zoetermeer.
Centraal Bureau voor Onderwijs en Opvoeding, 's-Gravenhage
Katholiek Documentatiecentrum, Nijmegen.
Cultureel Centrum "De Vaart", Hilversum.

FOTO'S: Uit collectie "De Vaart" en van de heer A.J. Oomkens.